

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาความสำคัญ หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศได้มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของทุกประเทศเพิ่มมากขึ้น เรื่อยๆ โดยประเทศในอาเซียนต่างๆ ได้ออกกฎหมายเพื่อเป็นตลาดใหม่ที่ยังมีความสามารถที่จะขยายเติบโตไปได้อีกในอนาคต อาเซียนต่างๆ ได้จึงเป็นเป้าหมายหนึ่งของการค้าระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทยในทวีปเดียวกัน และในทวีปอื่นๆ

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งอาเซียนต่างๆ ได้ออกกฎหมายเพื่อให้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) มีสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศในอาเซียนต่างๆ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา โดยอาเซียนนี้มีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการบริหาร ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ

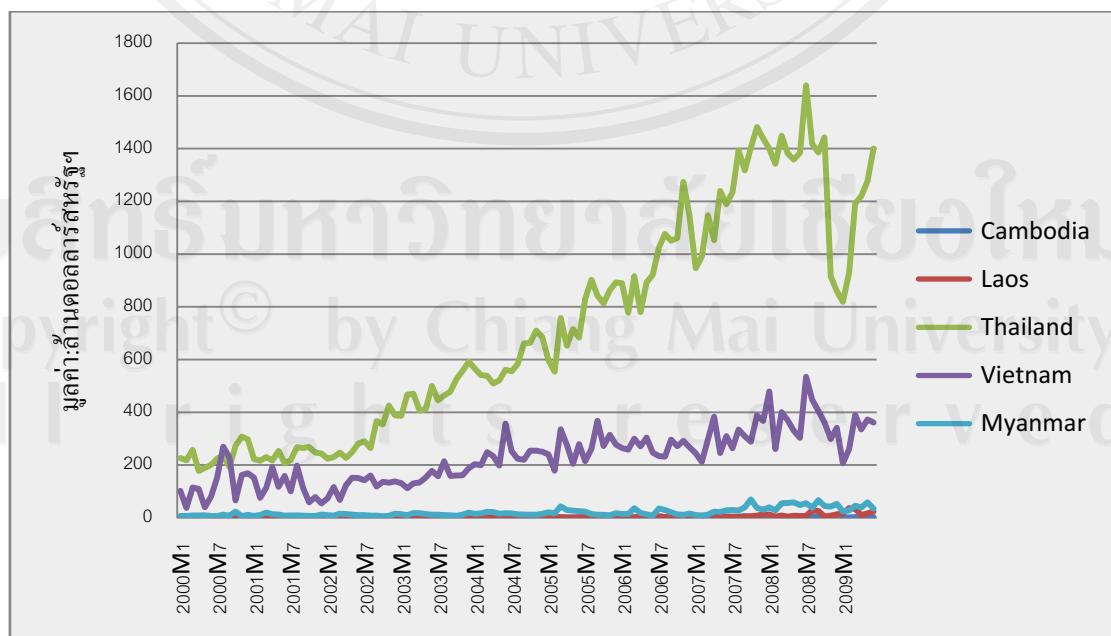
อาเซียนมีการทำการค้ากับหลายประเทศ อันได้แก่ จีน สาธารณรัฐประชาชน ญี่ปุ่น อินเดีย และสหภาพยุโรป เป็นต้น ประเทศเหล่านี้ได้ออกกฎหมายค้าอันดับต้นๆ ของกลุ่มอาเซียนซึ่งมีผลค่าทางการค้าจำนวนไม่น้อยในแต่ละปี โดยจีน และสาธารณรัฐประชาชนเป็นประเทศใหญ่ที่ถือได้ว่าเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีความสำคัญและความสัมพันธ์ทางการค้ากับกลุ่มอาเซียน

จีนเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ โดยในปัจจุบัน ถือแม้จีนจะมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง แต่ระดับการพัฒนาของแต่ละภูมิภาคยังแตกต่างกันมาก ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจภายในประเทศมีผลให้จีนอยู่ในสถานะที่เปราะบาง และอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสำคัญของจีนในฐานะจุดหมายปลายทางของการส่งออกจากประเทศไทยเพื่อนบ้านในภูมิภาค อาเซียนซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จีนจึงมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งและมั่นคง และในขณะเดียวกัน ก็ต้องการเห็นภูมิภาคโดยรอบมีสัมพันธ์ทางการค้าที่ดี (good-neighbourly relations) และการมีความสัมพันธ์อย่างเป็นที่น่าพอใจ (partnership) โดยจีนให้ความสำคัญกับ การสร้างความร่วมมืออย่างรอบด้านกับอาเซียน และดำเนินการเป็นมิตรที่ดีของอาเซียน ความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนและจีน มีพัฒนาการที่รวดเร็ว

และรอบด้าน (comprehensive) จึงเป็นพันธมิตรที่แนบแน่นและเป็นประเทศคู่เจรจาที่มีความแข็งขันเป็นอย่างมาก อาเซียนและจีนได้ร่วมมือกันจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ลดภาระสินค้า ทั้งการลดภาษีแบบขั้นบัน្ត ใจ และลดภาษีบางส่วนแบบทันที เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ทำให้สัดส่วนของการส่งออกไปยังประเทศจีนจาก กีอบตุก ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

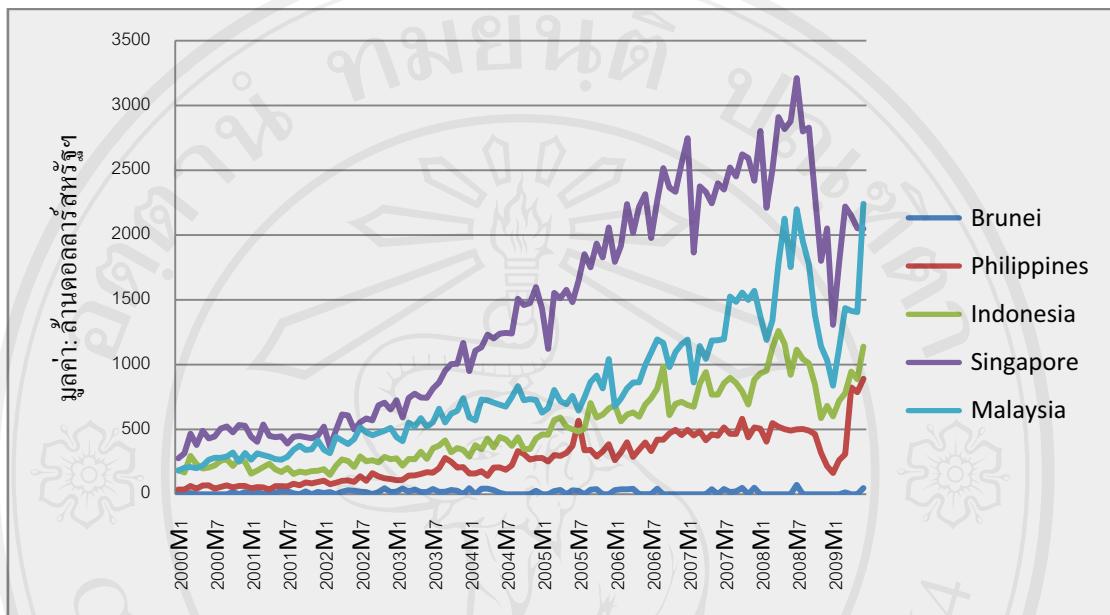
ปัจจุบันจีนเป็นประเทศคู่ค้าอันดับ 3 ของอาเซียน สัดส่วนรายร้อยละ 11.3 รองจากญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ตามลำดับ ในปี 2548 (2005) มีมูลค่าการค้าระหว่างอาเซียนและจีนเป็นเงิน 1.30 แสนล้านдолลาร์สหรัฐ ปี 2549 (2006) มูลค่าการค้าเป็นเงิน 1.60 แสนล้านдолลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 23.4% จากปี 2548 (2005) ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2550 (2007) มีมูลค่าการค้าระหว่างกันเป็นเงิน 9.2 หมื่นล้านдолลาร์สหรัฐ ในปี 2551(2008) มีมูลค่าการค้ากว่า 192 พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ และในครึ่งปีแรกของปี 2552(2009) มูลค่าการค้าระหว่างอาเซียนและจีน คิดเป็น 88 พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ ลดตัวลงร้อยละ 23.8 จากช่วงเดียวกันของปี 2551(2008) เนื่องด้วยผลกระทบจากภาวะชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกตั้งแต่ช่วงไตรมาส 4 ของปี 2551 ส่งผลให้การค้าระหว่างจีน-อาเซียนชะลอตัวลง

**รูปที่ 1.1 มูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนของกลุ่มอาเซียน
(กัมพูชา ลาว ไทย เวียดนาม และพม่า)**

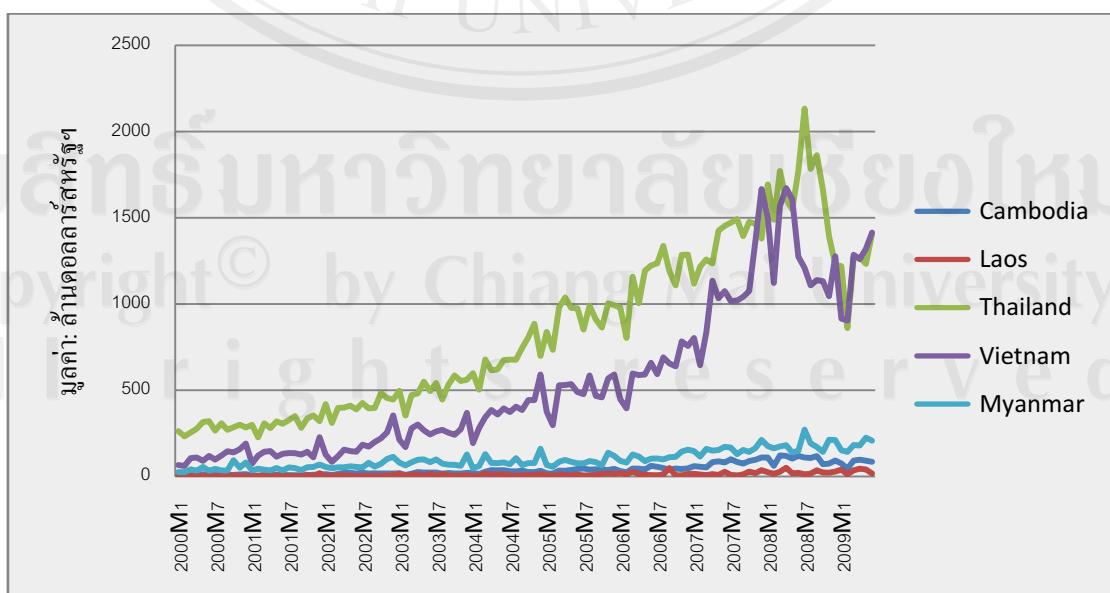
ที่มา : International Monetary Fund

**រូបភី 1.2 មុលគោរកសំណងការពិផ្ទេរតម្លៃការពិផ្ទេររវាងប្រទេសជាមុនអាស៊ីន
(ប្រunei ភីលិបិនស៊ី និង ឌីជីថី សិងកកូប់ និង មាលេដី)**

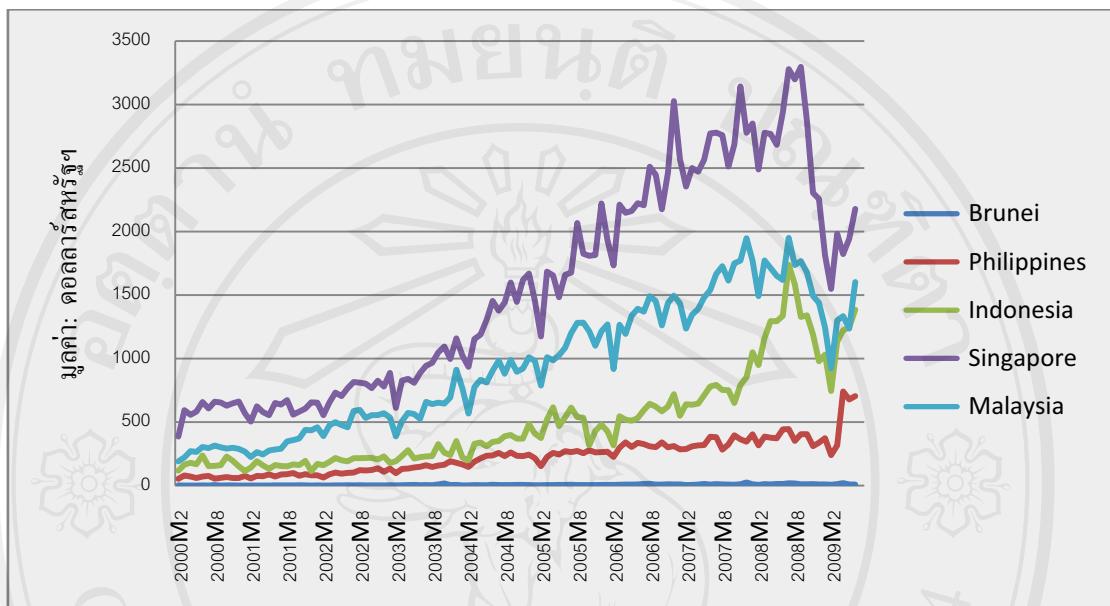
ទំនាក់ទំនង : International Monetary Fund

**រូបភី 1.3 មុលគោរកសំណងការពិផ្ទេរតម្លៃការពិផ្ទេររវាងប្រទេសជាមុនអាស៊ីន
(កម្ពុជា ឡាតាំង ឥណទាន និង មេរោគ)**

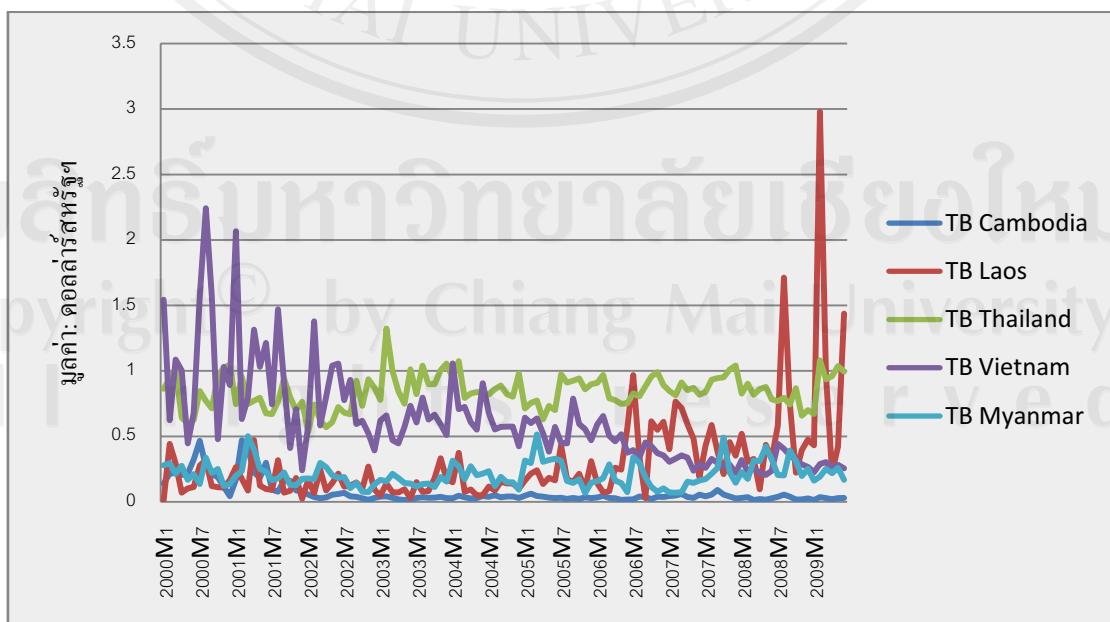
ទំនាក់ទំនង : International Monetary Fund

រូបភ័ព 1.4 មុនគោរការណាំខ្សោតិនកាត់ចាកព្រះទេសចរណ៍នៃក្រុមការជាមួយនឹង
(ប្រុះនៅ ឪលិបិនស៊ី ឯុនិជី សិងកកូវិរ និងមាលេជីយ)

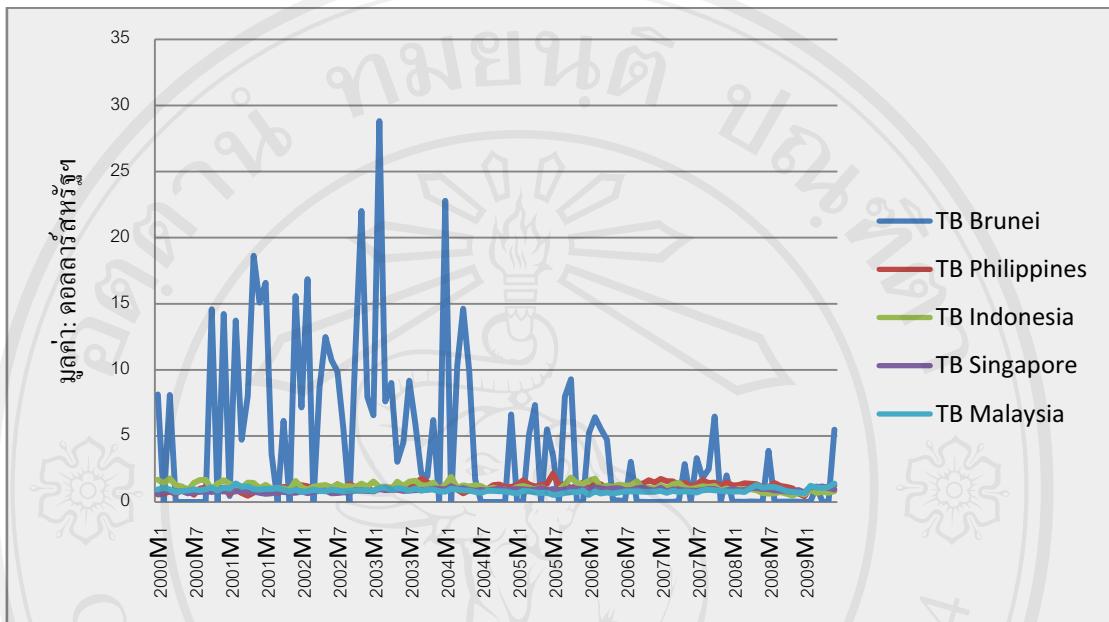
ទំនាក់ទំនង : International Monetary Fund

រូបភ័ព 1.5 គុលការការណាឆ្លាស់ក្នុងក្រុមការជាមួយនឹងព្រះទេសចរណ៍
(កំពុង លាតា ឬ វិឃុំណាម និងម៉ារោង)

ទំនាក់ទំនង : International Monetary Fund

รูปที่ 1.6 ดุลการค้าของกลุ่มอาเซียนกับประเทศไทย
(บรูไน พิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย)

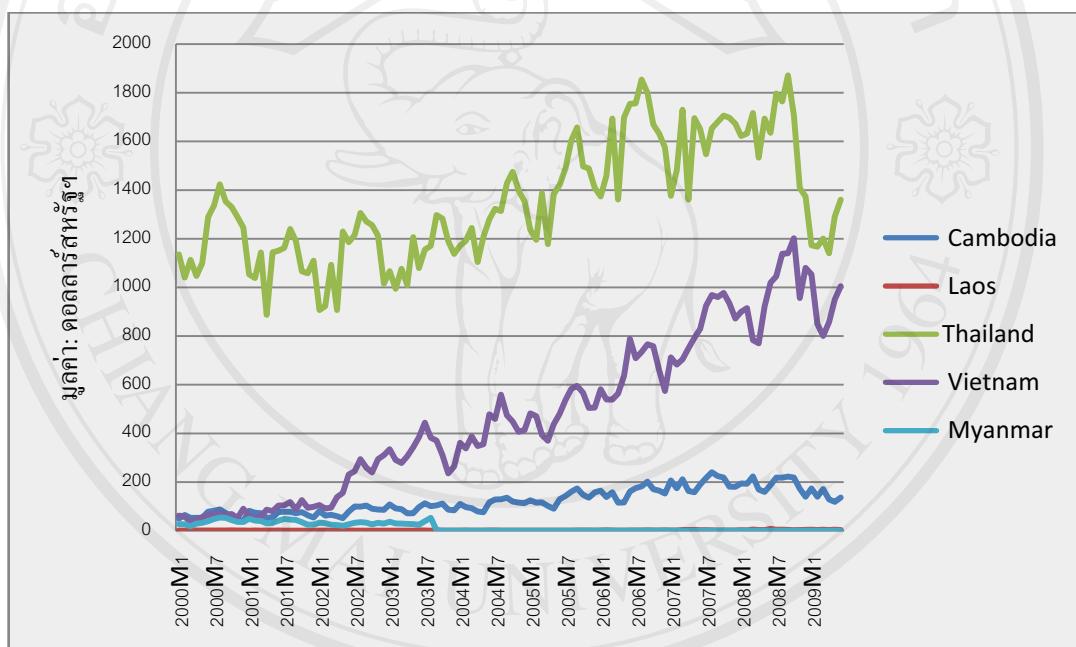
ที่มา : International Monetary Fund

จากรูปที่ 1.1 ถึง 1.4 แสดงให้เห็นว่าการค้าของกลุ่มอาเซียนกับประเทศไทยทั้งการส่งออกและการนำเข้านั้น โดยรวมแล้วมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่วนใน Graf ที่ 1.5 และ 1.6 นั้นแสดงให้เห็นถึงดุลการค้าของกลุ่มอาเซียนที่ได้ทำการค้ากับประเทศไทยว่า มีลักษณะเกินดุลมาตลอด ซึ่งก็เป็นประเด็นสำคัญว่าประเทศไทยนี้เป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของกลุ่มอาเซียน

อีกหนึ่งประเทศไทยอาจที่เป็นตลาดส่งออกขนาดใหญ่ของอาเซียนชั้นกัน ก็คือ ประเทศไทย สหรัฐอเมริกา โดยประเทศไทยและสหรัฐอเมริกานั้นมี ผลประโยชน์ด้านการค้าและการลงทุนในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ย่างมหาศาลและกำลังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สหรัฐฯ เป็นตลาดขนาดใหญ่สำหรับสินค้าส่งออกจากประเทศไทย ในปี พ.ศ.2550 มีการนำเข้าสินค้าจากอาเซียนเป็นมูลค่า 111,000 ล้านเหรียญ ในทางกลับกัน ในแต่ละปี สหรัฐฯ ส่งออกสินค้ามูลค่ากว่า 60,000 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ไปยังกลุ่มประเทศไทย แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาการค้าและการลงทุนระหว่างสหรัฐฯ และอาเซียนอาจจะไม่เพิ่มขึ้นในอัตราที่เร็วเท่าๆ กับการค้าและการลงทุนในกลุ่มอาเซียนเองเนื่องจากเครือข่ายการผลิตเปลี่ยนแปลงไปตามโลกาภิวัตน์ แต่การค้าระหว่างสหรัฐฯ และอาเซียนก็ยังคงเติบโตด้วยอัตราที่น่าพึงพอใจ

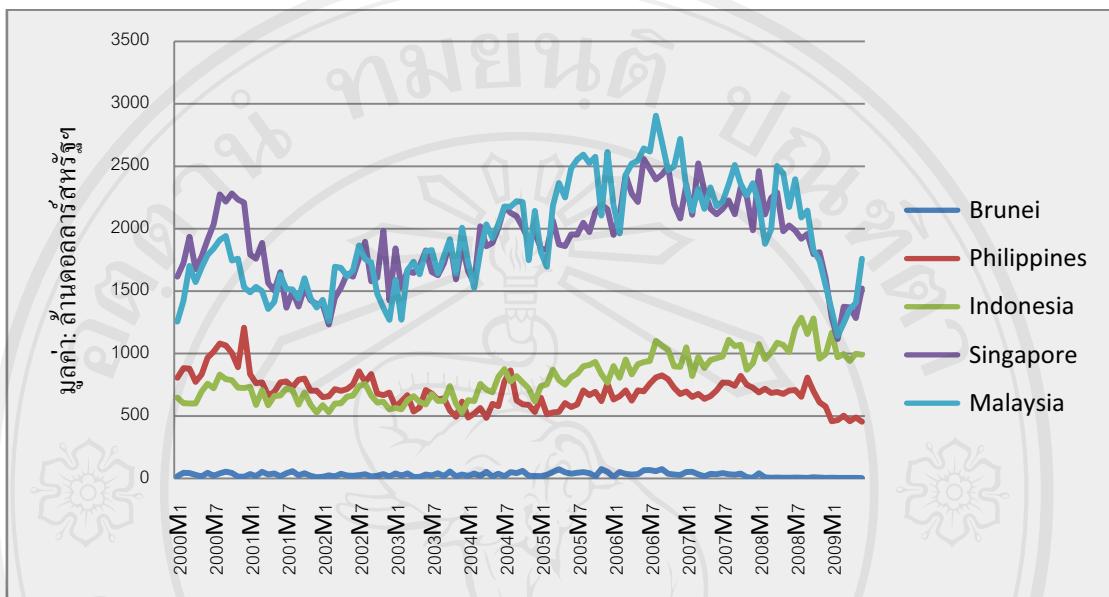
ในด้านความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ อาเซียนและสหรัฐฯนั้น ได้มีความพยายาม ที่จะส่งเสริม การค้าระหว่างกัน โดยมีการร่วมมือกัน จัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างสหรัฐฯกับสมาชิก อาเซียน ซึ่งได้มีการจัดทำเป็นรายประเทศต่อไป (ขบวนีสหรัฐฯ ได้จัดทำ Trade and Investment Framework Agreement แล้วกับบруไนฯ อินโดนีเซีย พลีปปินส์ ไทย และมาเลเซีย และได้ลงนามใน ความตกลงการค้าเสรีกับสิงคโปร์แล้ว)

**รูปที่ 1.7 บุคลากรการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐฯของกลุ่มอาเซียน
(กัมพูชา ลาว ไทย เวียดนาม และพม่า)**

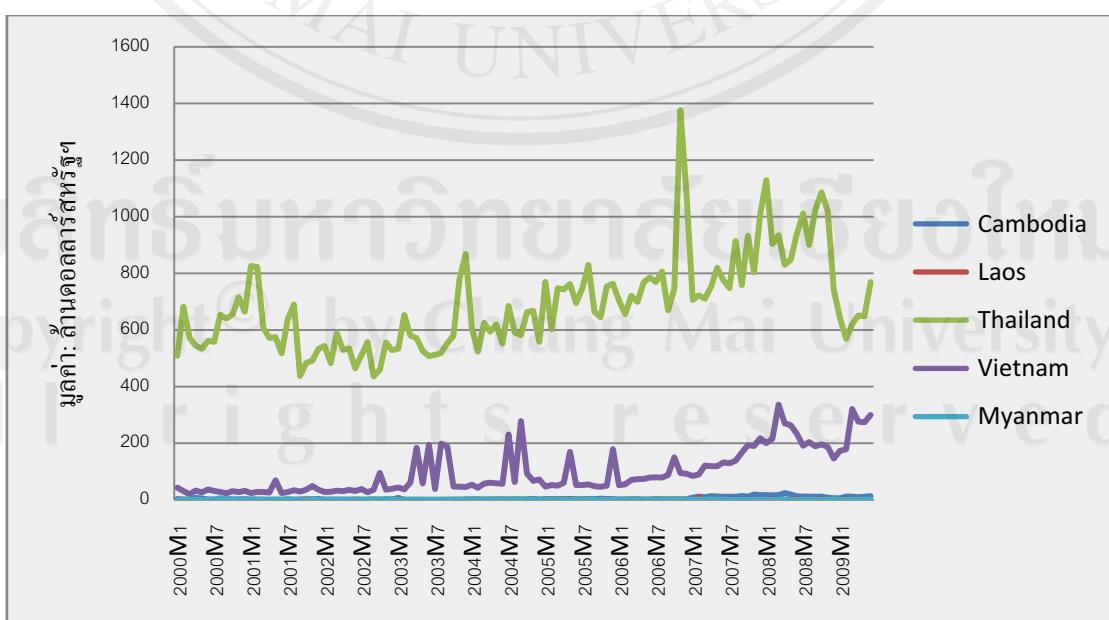
ที่มา : International Monetary Fund

**รูปที่ 1.8 มูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐฯของกลุ่มอาเซียน
(บруไน พิลิปปินส์ อินโดนีเชีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย)**

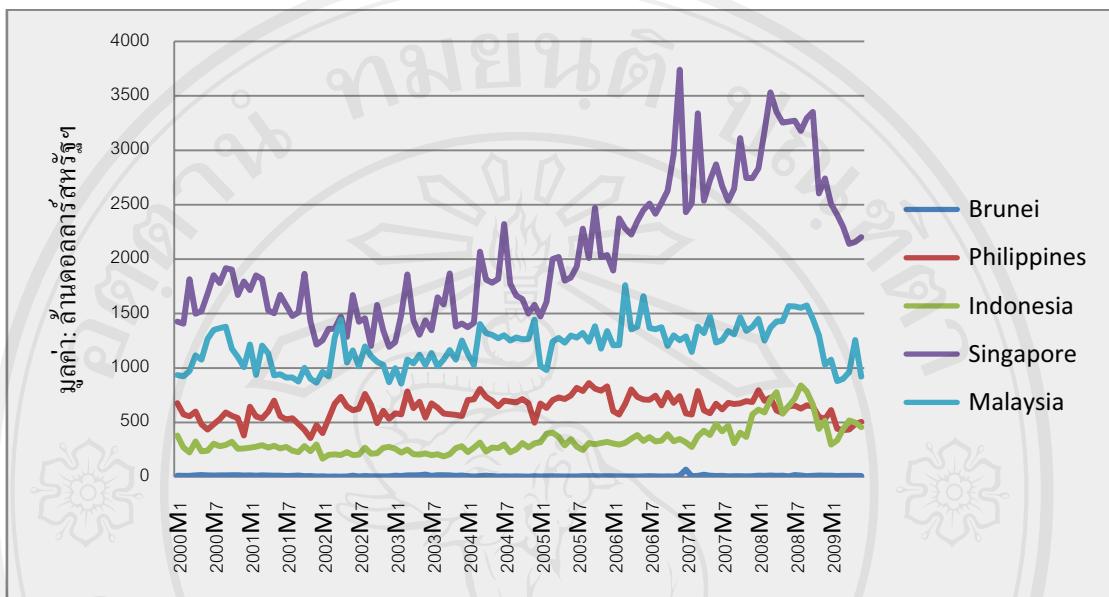
ที่มา : International Monetary Fund

**รูปที่ 1.9 มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐฯของกลุ่มอาเซียน
(กัมพูชา ลาว ไทย เวียดนาม และพม่า)**

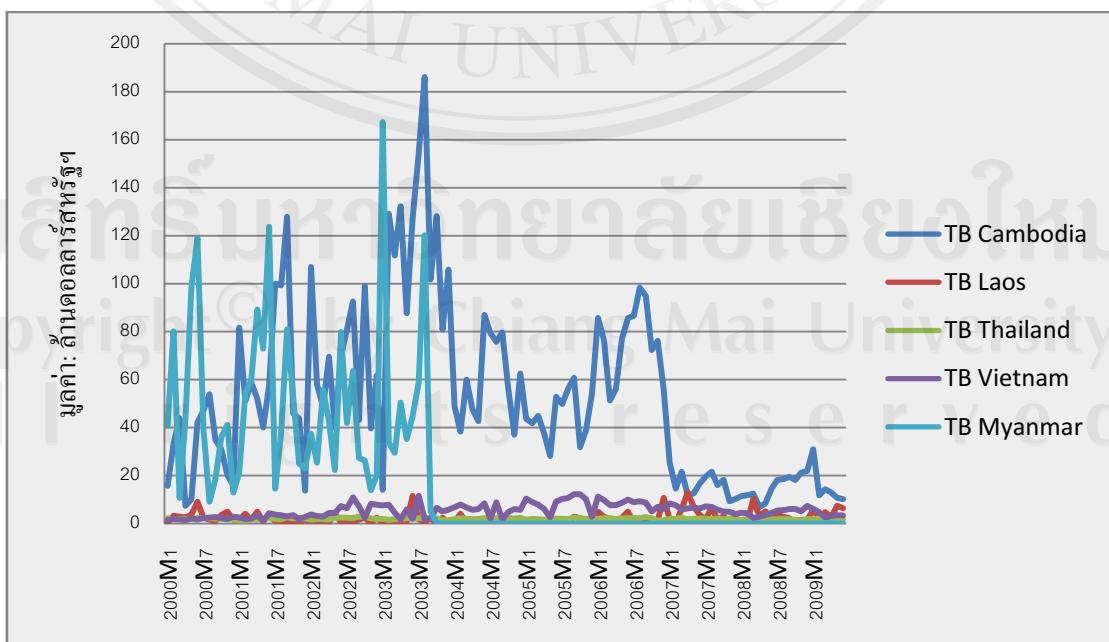
ที่มา : International Monetary Fund

**រូបថត 1.10 មុនគោលការណាំខ្សោតិ៍ភាពពេទ្យរបស់អាជីយន
(ប្រុះនៃ ឪិតិបិនស៊ី និង ឌីជី សិងកកូវិរ និង មាលេដី)**

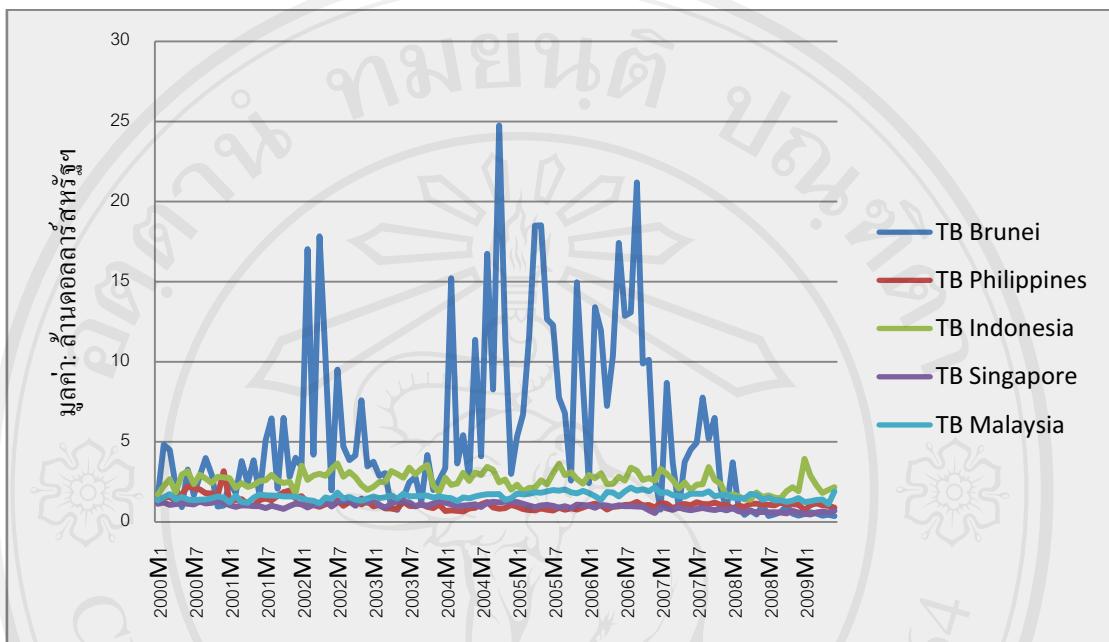
ទំនាក់ : International Monetary Fund

**រូបថត 1.11 គុលការកាត់ខ្លួនរបស់អាជីយន
(កម្មុជា លាអ ឥណទាន និង ម៉ារោង)**

ទំនាក់ : International Monetary Fund

รูปที่ 1.12 คุลการค้าของกลุ่มอาเซียนกับประเทศสหรัฐฯ
(บруไน พิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย)

ที่มา : International Monetary Fund

จากรูปที่ 1.7 ถึง 1.10 ได้แสดงให้เห็นว่าการค้าของกลุ่มอาเซียนกับประเทศสหรัฐฯทั้งการส่งออกและการนำเข้านั้น ส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นในประเทศพม่า และประเทศบราซิลที่ มีการค้ากันค่อนข้างน้อย ส่วนในกราฟที่ 1.11 และ 1.12 นั้นแสดงให้เห็นถึงคุลการค้าของกลุ่มอาเซียนที่ได้ทำการค้ากับประเทศสหรัฐฯว่า มีลักษณะเกินดุลมาตลอด ซึ่งก็เป็นประเด็นสำคัญว่า ประเทศสหรัฐฯนั้นเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของกลุ่มอาเซียนด้วยเช่นกัน

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ถือได้ว่าความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการค่าระหว่างประเทศ เพราะอัตราแลกเปลี่ยนหมายถึงราคาของเงินตราสกุลหนึ่งเมื่อเทียบกับเงินตราของสกุลอื่น ๆ อัตราแลกเปลี่ยนเป็นราคาที่สำคัญเมื่อเทียบกับราคาน้ำมันดิบตัวต่อตัวไป ทั้งนี้ เพราะอัตราแลกเปลี่ยนจะเป็นตัวเชื่อมโยงของราคาน้ำมันดิบทั่วโลก หากเราไม่ทราบอัตราแลกเปลี่ยนจะทำให้เราไม่สามารถเปรียบเทียบราคาน้ำมันดิบทั่วโลกได้ และเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยน ราคาน้ำมันทุกชนิดในต่างประเทศ ซึ่งคิดเป็นเงินตราของประเทศใดประเทศหนึ่งจะเปลี่ยนไปด้วย ตัวอย่างเช่น อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างдолลาร์กับบาทเป็น 1 ดอลลาร์ต่อ 35 บาท เสื้อขนสัตว์ตัวหนึ่งมีราคา 20 ดอลลาร์ในประเทศไทยจะมีราคา 700 บาทในประเทศไทย แต่ถ้าประเทศไทยลดค่าเงิน ดอลลาร์เป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 25 บาท เสื้อขนสัตว์ตัวเดิมจะมีราคาในประเทศไทยเพียง 500 บาท

เท่านั้น โดยตั้งข้อสมมติในข้อนี้ว่าราคามีอิทธิพลต่อสัมภารัฐฯไม่เปลี่ยนแต่ในทางปฏิบัติจริง เมื่อสหราชอาณาจักรค่าเงินคอลลาร์ ราคาน้ำมันดิบในสหราชอาณาจักรเปลี่ยนจากระดับเดิมและราคายังคงเพิ่มขึ้น ระหว่างเงินบาทกับเงินคอลลาร์จะเปลี่ยนไป ดังนั้นราคาน้ำมันที่สั่งจากประเทศไทยไปประเทศสหราชอาณาจักรเปลี่ยนไปเช่นกัน กล่าวคือ ที่อัตราแลกเปลี่ยนเดิมที่เงิน 1 คอลลาร์มีค่าเท่ากับ 35 บาทนั้น ถ้าประเทศไทยสหราชอาณาจักรต้องการซื้อของเท้าซึ่งมีราคา 350 บาทจากประเทศไทย สหราชอาณาจักรต้องจ่ายเงิน 10 ปอนด์ แต่เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเปลี่ยนไปเป็น 1 คอลลาร์มีค่าเท่ากับ 25 บาท จะทำให้สหราชอาณาจักรต้องจ่ายค่าซื้อของเท้าคู่เดียวกันถึง 14 คอลลาร์ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอัตราแลกเปลี่ยนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสินค้าเข้าและสินค้าออกของประเทศไทย มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อคุณภาพค้า (Balance of Trade) ด้วย เนื่องจากคุณภาพค้ามีองค์ประกอบสำคัญคือ การส่งออกและการนำเข้า โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนเปรียบเสมือนราคากองการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนย่อมมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อคุณภาพค้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขณะนี้ การพิจารณาการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจในสถานการณ์คุณภาพค้า โดยเฉพาะในภาวะขาดดุลน้ำมัน จำเป็นต้องคำนึงถึงอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสมซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยในการคำนวณน้ำมันควรใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงในการคำนวณ เพราะหากใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงินมาคำนวณแล้วอาจได้ผลที่คลาดเคลื่อนได้ เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีการถ่วงน้ำหนัก โดยด้านน้ำมัน ซึ่งด้านน้ำมันแต่ละไตรมาสมีการเปลี่ยนแปลงตลอด ดังนั้น ในการคำนวณจะให้ผลที่มีการคลาดเคลื่อนน้อยกว่าการใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นตัวเงิน จึงเป็นที่มาของ การศึกษาเปรียบเทียบถึงผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงที่มีต่อคุณภาพค้าของ กลุ่มอาเซียน ที่มีการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศไทย จีนและสหราชอาณาจักรนั้น มีผลกระทบที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และ มีทิศทางและขนาดความสัมพันธ์เป็นเช่นใด เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนนโยบายเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบถึงผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงต่อคุณภาพค้าระหว่างประเทศไทยในกลุ่มอาเซียนที่มีการค้ากับประเทศไทยสหราชอาณาจักรและประเทศไทยจีน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1.3.1 ทราบถึงผลกระทบเปรียบเทียบระหว่างผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงต่อ

ดุลการค้าของกลุ่มประเทศอาเซียนที่มีการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกา และผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงต่อดุลการค้าของกลุ่มประเทศอาเซียนที่มีการค้ากับประเทศจีนว่าเป็นอย่างไร มีผลกระทบที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

1.3.2 เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการเงิน และนโยบายการค่าระหว่างประเทศ ในกำหนดการหรือกำหนดนโยบายให้สอดคล้องเพื่อส่งเสริมการส่งออก ซึ่งอาจช่วยแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าในระยะต่อไป

1.4 ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

ในการทดสอบผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงต่อดุลการค้าของประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนกับประเทศจีนและประเทศสหรัฐอเมริกา ทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่มีลักษณะเป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) คือ เป็นข้อมูลรายเดือนข้อนหลัง 10 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ถึงปี ค.ศ. 2009 และเป็นข้อมูลของประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน 8 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย พม่า ลาว ไทย ประเทศเวียดนาม ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ ด้วยเทคนิควิธี Cointegration และ Error Correction Model (ECM) ตามกระบวนการ ARDL

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange rates) ราคายกต่องเงินตราต่างประเทศที่คิดเป็นเงินตราภายในประเทศ การค่าระหว่างประเทศจะเกี่ยวข้องกับการใช้เงินตราระหว่างประเทศต่างๆ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกำหนดโดยตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศซึ่งจะมีค่าของเงินสกุลที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น 35 บาท เท่ากับ 1 долลาร์สหราชดินี ดังนั้นอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อдолลาร์จะเท่ากับ 35 : 1

อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Real Exchange Rate) หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยนที่ได้มีการนำค่าอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย (Effective Exchange Rate : EER) มาปรับด้วยระดับราคาเปรียบเทียบระหว่างประเทศนั้นๆ กับประเทศคู่ค้าสำคัญ ซึ่งใช้เป็นตัวชี้ถึงระดับอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม

ดุลการค้า (Balance of Trade) หมายถึง การเปรียบเทียบมูลค่าของสินค้าที่ประเทศหนึ่งส่งออกขาย (export) ให้ประเทศอื่น ๆ กับมูลค่าของสินค้าที่ประเทศนั้นสั่งซื้อเข้ามา (import) จำนวนว่ามานักน้อยต่างกันเท่าไรในระยะ 1 ปี 1 เดือน หรือ 1 ไตรมาส เพื่อเปรียบเทียบว่าตนได้เปรียบหรือเสียเปรียบ

1.6 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษารั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นอนุกรมเวลา (Time Series Data) โดยข้อมูลที่ใช้ประกอบด้วย อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Real Exchange Rate) และตัวเลขดุลการค้า (Trade Balance :TB) ซึ่งเป็นข้อมูลรายเดือนย้อนหลัง 10 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ถึงปี ค.ศ. 2009 ของประเทศไทย สมาชิกกลุ่มนักศึกษา 8 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย พม่า ลาว ประเทศไทย ประเทศไทย ประเทศไทยเวียดนาม ประเทศไทยฟิลิปปินส์ ประเทศไทยโคนีเซีย ประเทศไทยสิงคโปร์ และประเทศไทยมาเลเซีย ซึ่งข้อมูลทุกตัวอย่าง ดังกล่าวรวบรวมจากฐานข้อมูล CD-ROM International Financial Statistics (IFS) และ CD-ROM Direction of Trade (DOT) จากกองทุนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF)

จัดทำโดย
ภาควิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved